

พุทธจริยศาสตร์ประยุกต์เพื่อบูรณาการต่อต้านการทุจริตเชิงนโยบาย ในจังหวัดอุดรธานี

APPLIED BUDDHIST ETHICS TO INTEGRATE ANTI - CORRUPTION POLICY IN UDON THANI PROVINCE

บุญเพ็ง สิทธิวงษา¹, สมปอง สุวรรณภูมา², และ สุภักดิ์ ภัคดีแสน³
Boonpeng Sittivongsa¹, Sompong Suwannaphuma², and Suphakit Phakdeesaen³

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้พุทธจริยศาสตร์เพื่อบูรณาการนโยบายต่อต้านการทุจริต (2) เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการนำพุทธจริยศาสตร์ไปบูรณาการนโยบายต่อต้านการทุจริต และ (3) เพื่อนำเสนอแนวทางปฏิบัติในการนำพุทธจริยศาสตร์มาบูรณาการนโยบายต่อต้านการทุจริตเชิงนโยบายในจังหวัดอุดรธานี การวิจัยแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่าง 400 คน และสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก 12 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ และการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า:

(1) การประยุกต์ใช้พุทธจริยศาสตร์อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านดังนี้ ด้านการติดตามและประเมินผล ด้านการกำหนดนโยบายของรัฐบาลและด้านการดำเนินนโยบายของรัฐบาล ตามลำดับ

(2) ปัจจัยที่มีผลต่อการนำพุทธจริยศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านความพึงพอใจในนโยบาย ด้านบทบาทของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ด้านบทบาทของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจังหวัด โดยมีค่าสัมประสิทธิ์คะแนนดิบ (b) เท่ากับ 381, .299, .156, .138 และ .074 ตามลำดับ

(3) ควรสร้างการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติหน้าที่โดยมีหลักพุทธจริยธรรมเป็นคุณธรรม โดยการบูรณาการนโยบายสาธารณะใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาให้ครอบคลุมนโยบายทุกระดับ จัดให้หน่วยงานนำไปปฏิบัติอย่างจริงจังเพื่อให้เจ้าหน้าที่ตระหนักถึงการปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล กำหนดตัวชี้วัดมาตรฐานหรือเกณฑ์ในการประเมินนโยบายสาธารณะบนพื้นฐานของคุณธรรมและความโปร่งใส

คำสำคัญ: ต่อต้านการทุจริตเชิงนโยบาย; ประยุกต์เพื่อบูรณาการ; พุทธจริยศาสตร์

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการภาครัฐและเอกชน มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ/ Lecturer in the field of public and private management Northeastern University

² อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ/ Lecturer in Public Administration Chaiyaphum Rajabhat University

³ อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย/ Lecturer in Public Administration Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding author, e-mail: boonpeng.sit@neu.ac.th, Tel. 0935602069

Abstract

This research aims (1) to study the application of Buddhist ethics to integrate anti-corruption policy, (2) to study and analyze the factors affecting the integration of Buddhist ethics into anti-corruption policy, and (3) to present guidelines for integrating Buddhist ethics into anti-corruption policy in Udon Thani province. The research used a mixed-methods method with a sample of 400 people and interviews with 12 key informants. The research instruments were questionnaires and interview forms. The statistics used were mean, percentage, multiple regression analysis, and descriptive analysis.

The research results found that:

1) The application of Buddhist ethics is at a moderate level when considered in each aspect as follows Monitoring and evaluation Government policy setting and government policy implementation, respectively.

2) Factors that have a significant effect on the application of Buddhist ethics at the 0.05 level include public participation Satisfaction with the policy the role of the Office of the Auditor General of Thailand The role of the Provincial National Anti-Corruption Office with raw score coefficients (b) equal to 381, .299, .156, .138 and .074, respectively.

3) Participation in performing duties should be created with Buddhist ethics as a virtue by integrating public policy using Buddhist principles to cover all levels of policy Arrange for agencies to seriously implement this so that officials are aware of compliance with government policy. Establish standard indicators or criteria for evaluating public policies based on morality and transparency.

Keywords: Anti-Corruption Policy, Applied to Integration, Buddhist Ethics

บทนำ

สังคมโลกในปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีการสื่อสารและการพัฒนาทางด้านนวัตกรรมที่มีความจำเป็นทั้งยังส่งผลให้นานาประเทศเกิดการแข่งขันในระดับที่สูงขึ้นทุกวัน จึงทำให้เกิดการละเลยการพัฒนาคุณค่าทางด้านจิตใจประกอบกับการรวมตัวของประชาชนกลุ่มอาเซียน ซึ่งเป็นความร่วมมือของกลุ่มอาเซียน ในด้านการเมืองและความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจและด้านสังคมรวมถึงวัฒนธรรมประจำชาติของแต่ละประเทศ ในปี พ.ศ. 2558 ย่อมส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ เช่น แนวโน้มการไหลเวียนสินค้า การลงทุนและกลุ่มแรงงานเสรี รวมไปถึงสภาพอาชญากรรมในรูปแบบต่าง ๆ ของแต่ละประเทศ เช่น ปัญหายาเสพติด การเคลื่อนย้ายแรงงานผิดกฎหมาย การลักลอบเข้าเมือง การค้ามนุษย์ข้ามชาติ การลักลอบขนอาวุธ การฟอกเงิน การก่อความไม่สงบในแต่ละประเทศ (ชนิกานต์ ไสยเกื้อ, 2561) ทั้งนี้รวมถึงอาชญากรรมทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศและอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ ปัญหาด้านสาธารณสุขที่ก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานและนักท่องเที่ยวโดยเสรี และปัญหาเกี่ยวกับโรคภัยที่ประชากรในแต่ละประเทศประสบนั้นคือ โควิด - 19 ที่นับวันส่อเค้าไปในทิศทางที่รุนแรงมากขึ้นในปัจจุบัน ทั้งที่แต่ละประเทศได้มีการป้องกัน และมีมาตรการในการควบคุมที่เข้มงวดแต่ปัจจุบันยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้นและทั้งปัญหาการขาดการให้ความร่วมมือในการจัดทำแผนงานในการกำหนดนโยบายการบริหารจัดการการนำเสนอแนวคิดใหม่

ๆ และการติดตามผลการดำเนินการตามแผนแต่ละขั้นตอนในการแก้ไขปัญหาทุก ๆ ด้านของขบวนการเพื่อสร้างระบบกลไกของการแก้ไขปัญหาให้มีความครอบคลุมในแต่ละด้านของการบริหารประเทศ (กนกอร บุญมี, ธวัช ทะเพชร และนภารัตน์ พุฒนาถ, 2560)

ประเทศไทยเป็นประเทศที่จัดอยู่ในกลุ่มประชากรโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย เพื่อให้เกิดความสมดุลของประชากรภายในประเทศและกลุ่มอาเซียนที่มีการแข่งขันสูง โดยมีหลักการเน้นการพัฒนาด้านวัตถุมากกว่าการพัฒนาจิตใจ ยิ่งทุกวันนี้ปัญหาที่ประชาชนในประเทศประสบมากที่สุดคือ ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจที่ส่อไปในทางที่ประชาชนมุ่งเน้นการหารายได้เพื่อสนองความต้องการบริโภค อีกทั้งยังเกิดปัญหาทางการเมืองทำให้เกิดปัญหาหนักที่สุดคือการทุจริตคอร์รัปชันในหน่วยงานหรือกระทรวงต่าง ๆ ที่กลุ่มบุคคลเข้ามาบริหารประเทศมากขึ้น ดังนั้นสังคมไทยจึงเกิดความขัดแย้งสูงขึ้น แต่ปัญหาหลักนั้น คือ การเมืองที่มีความเห็นต่างทำให้ส่งผลกระทบต่ออย่างมากในระบบบริหารประเทศของไทยทุกยุคทุกสมัยของแต่รัฐบาลจึงเกิดข้อคิดในการป้องกันปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน เพื่อลดปัญหาการบริหารงานของรัฐบาลในการบริหารประเทศที่สามารถตรวจสอบได้และเกิดความโปร่งใส และแสวงหาวิธีแก้ปัญหาและต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันที่เกิดขึ้น โดยเป็นความพยายามในการกำหนดนโยบาย กำหนดแผนปฏิบัติการหรือสร้างความร่วมมือและข้อตกลงการดำเนินงานร่วมกันระหว่างองค์กร จึงได้มีการจัดตั้งหน่วยงานของรัฐที่มีบทบาทและอำนาจหน้าที่สำคัญในการทุจริตคอร์รัปชัน (อภิชาติ คุณวัฒน์บัณฑิต, 2561)

อย่างไรก็ตามมนุษย์ถือว่าเป็นสัตว์สังคม จึงเป็นธรรมชาติที่มนุษย์จะต้องมีการติดต่อสื่อสารระหว่างกันมีการทำงานและแบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบตามบทบาทของแต่ละคน แต่ในขณะที่เดียวกันก็ได้ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาอย่างมากมาย ทั้งปัญหาอาชญากรรม ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ปัญหาทางสังคมและการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมรวมถึงปัญหาการเมืองในปัจจุบัน จึงส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์ทั้งทางร่างกายและทางจิตใจ เกิดการเอาใจเปรียบกันทางสังคม มีการแบ่งชนชั้นและการแบ่งฝักฝ่าย และเกิดความไม่ลงรอยกันทางความคิด ปัญหาภาวะความขัดแย้งที่เกิดขึ้นนี้มีใช่เฉพาะในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเท่านั้น ปัญหาเหล่านี้ลุกลามไปสู่ปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง แม้กระทั่งศาสนา จนเกิดขบวนการที่นำปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ไปสู่การแบ่งแยกทางสังคมจนยากที่จะก่อให้เกิดสังคมสมานฉันท์ได้โดยง่าย ในขณะที่ปัญหาที่สำคัญในปัจจุบัน คือ ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในทุก ๆ องค์กร โดยเฉพาะองค์กรในกำกับดูแลของภาครัฐ ซึ่งเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงวัฒนธรรมและค่านิยมในการบริหารจัดการหน่วยงานของรัฐที่ล่าช้าและด้อยพัฒนา หากข้าราชการและพนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐมีการใช้อำนาจทางราชการโดยมิชอบเพื่อเอื้อประโยชน์ต่อตนเอง กลุ่ม พรรค พวกพ้อง เหนือผลประโยชน์ส่วนรวมย่อมสร้างความเสียหายต่อประเทศชาติและประชาชน เรื่องราวการทุจริตคอร์รัปชันถูกเปิดเผยออกมาและก็จะถูกต่อต้านอย่างรุนแรงรุนแรงจากภาคประชาชนและหน่วยงานที่ทำการตรวจสอบจากหลายพรรคที่เข้ามาบริหารประเทศทุกยุคสมัยย่อมมีนโยบายสำคัญในการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน มีการตั้งหน่วยงานองค์กรเข้ามารับผิดชอบในการแก้ไขปัญหา (เศรษฐวัฒน์ โชควรรกุล และคณะ, 2561)

ประเทศไทยมีภาพลักษณ์การทุจริตสูงในสายตาของนานาชาติประเทศ โดยผลการจัดอันดับดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชันขององค์กรความโปร่งใสระหว่างประเทศหรือ Transparency International (TI) ปี 2559 ประเทศไทยได้คะแนน 35 คะแนน จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน ซึ่งอยู่ในอันดับที่ 101 จากการจัดอันดับทั้งหมด 176 ประเทศทั่วโลก การแก้ปัญหาการทุจริตจึงเป็นนโยบายเร่งด่วนสำคัญที่ทุกรัฐบาลให้ความสำคัญ โดยหน่วยงานที่ส่วนเกี่ยวข้องต้องเข้ามามีบทบาทในการขับเคลื่อนการปราบปรามการทุจริตอย่างจริงจังมากยิ่งขึ้น โดยสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ต้องนำนโยบายไป

ปฏิบัติอย่างเร่งด่วนในการปราบปรามและช่วยขับเคลื่อนการประยุกต์ใช้พุทธจริยศาสตร์อย่างจริงจัง (สำนักงาน ป.ป.ช., 2564)

การประยุกต์หลักหลักพุทธจริยศาสตร์เพื่อการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันในองค์กร ภายใต้นโยบาย การบริหารจัดการประเทศ ด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อค้นหาแนวทางที่จะ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์กับการบริหารจัดการองค์กรสมัยใหม่ ในปัจจุบันทั้งภาครัฐและ เอกชนทั้งนี้จากแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีภายใต้นโยบายการบริหารจัดการประเทศอย่างมีธรร มาภิบาลได้ให้ความสำคัญและมุ่งเน้นการบริหารจัดการในองค์กรต่าง ๆ ทั้งในภาครัฐและในองค์กรภาคเอกชน ให้มีความโปร่งใสตรวจสอบได้ทุกชั้นตอน โดยเฉพาะการบริหารจัดการด้านงบประมาณและการเอื้อประโยชน์ ต่อพวกพ้องในเรื่องของการจัดซื้อ จัดจ้าง และการให้สินบนและอามิสสินจ้างอื่น ๆ พุทธจริยศาสตร์จึงเป็น ทางเลือกของการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันและมีความสำคัญความจำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือกัน อย่างจริงจังทั้งภาครัฐและเอกชน โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศที่มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านศีลธรรมทางจิตใจ สิทธิเสรีภาพ ทั้งนี้หากยังปล่อยให้เป็นอย่างนี้ต่อไปการบริหารงานภาครัฐของประเทศในระดับนานาชาติจะ ส่งผลกระทบต่อในด้านต่าง ๆ เพราะไม่มีความน่าเชื่อถือและเป็นผลเสียต่อการพัฒนาประเทศแบบมีส่วนร่วม (บุญเพ็ง สิทธิวงษา, กนกอร บุญมี และอาทิตย์ แสงแจวก, 2565)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาจริยธรรมเชิงพุทธในการป้องกันและปราบปราม การทุจริตนโยบายสาธารณะ ซึ่งรวบรวมข้อมูลการประยุกต์ใช้พุทธจริยศาสตร์เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ สถานการณ์ปัจจุบันและแนวโน้มการทุจริตในประเทศไทย และเสนอแนวทางแก้ไขต่อไปผลการวิจัยจะสามารถ นำไปสู่แนวทางการต่อต้านการทุจริตนโยบายของรัฐบาลสำหรับประเทศไทยมีการพัฒนาอย่างแท้จริงและ ยั่งยืนโดยประสานกันนโยบายและการตรวจสอบการดำเนินการตามนโยบายเพื่อให้ภาพรวมของปัญหาและใช้ เป็นพื้นฐานในการแก้ไขปัญหาในอนาคต ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้พุทธจริยศาสตร์เพื่อบูรณาการนโยบายต่อต้านการทุจริต
2. วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการนำพุทธจริยศาสตร์ไปบูรณาการนโยบายต่อต้านการทุจริต
3. นำเสนอแนวปฏิบัติในการนำพุทธจริยศาสตร์มาบูรณาการนโยบายต่อต้านการทุจริตในจังหวัด อุดรธานี

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ ประชาชนที่มีอายุ ตั้งแต่ 18 ขึ้นไปที่อาศัยอยู่ในเขตจังหวัดอุดรธานี ทั้งหมด 1,009,617 คน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่าง ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปอาศัยอยู่ในเขต จังหวัดอุดรธานี ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เป็นการสุ่มตัวอย่างจากประชากรที่มีจำนวนมากมีความ แตกต่างกันระหว่างหน่วยสุ่มที่สามารถจำแนกออกเป็นชั้นภูมิ เพื่อให้ข้อมูลที่ได้มีความครบถ้วน ครอบคลุม และคำนวณหาจำนวนตัวอย่างตามสูตรทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1973) ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนที่มี อายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปอาศัยอยู่ในเขตจังหวัดอุดรธานี จำนวน 400 คน (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2561)

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ เกี่ยวกับการนำเสนอแนวปฏิบัติในการนำพุทธจริยธรรมมาบูรณาการ นโยบายต่อต้านการทุจริต ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก คือ เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้พุทธ

จริยธรรมเพื่อบูรณาการนโยบายต่อต้านการทุจริต คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง พิจารณาคัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่สามารถให้ข้อมูลองค์ความรู้ ความเป็นมา สภาพปัจจุบันและการนำเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้พุทธจริยธรรมเพื่อบูรณาการนโยบายต่อต้านการทุจริต รวมทั้งสิ้น 12 คน โดยแยกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 12 คน ในเขตจังหวัดอุดรธานี

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามใช้สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณและแบบสัมภาษณ์ใช้สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยดำเนินการ ดังนี้

2.1 การวิจัยเชิงปริมาณ แบบสอบถาม ส่วนประกอบของแบบสอบถามประกอบด้วย 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการประยุกต์ใช้พุทธจริยศาสตร์เพื่อบูรณาการนโยบายต่อต้านการทุจริต ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการนำพุทธจริยศาสตร์ไปบูรณาการนโยบายต่อต้านการทุจริต และ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำเสนอแนวปฏิบัติในการนำพุทธจริยศาสตร์มาบูรณาการนโยบายต่อต้านการทุจริต

ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม การสร้างเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเกี่ยวกับพุทธจริยศาสตร์ประยุกต์เพื่อบูรณาการต่อต้านการทุจริตนโยบายในเขตจังหวัดอุดรธานี ดังนี้ 1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพุทธจริยศาสตร์ประยุกต์เพื่อบูรณาการต่อต้านการทุจริตนโยบายในเขตจังหวัดอุดรธานี และตัวแปรปัจจัยที่มีผลต่อการนำพุทธจริยธรรมไปบูรณาการนโยบายต่อต้านการทุจริต 2. กำหนดขอบเขตของข้อคำถามจากตัวแปรที่จะศึกษาให้ครอบคลุมทั้งตัวแปรการนำเสนอแนวปฏิบัติในการนำพุทธจริยธรรมมาบูรณาการนโยบายต่อต้านการทุจริต 3. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้น เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงของเนื้อหา กล่าวคือ คำถามในแต่ละข้อของเครื่องมือจะต้องวัดได้ตรงตามเนื้อหาและพฤติกรรมที่ต้องการวัดโดยการนำคำถามแต่ละข้อไปตรวจสอบ เพื่อพิจารณาความสอดคล้องกับเนื้อหาว่าสอดคล้องตรงตามข้อมูลและตัวชี้วัดที่กำหนดหรือไม่ผลการให้คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปคำนวณหาดัชนีความสอดคล้อง มีค่ามากกว่า 1.00 ขึ้นไป แสดงว่าข้อคำถามนั้นมีความตรงตามเนื้อหา (บุญใจศรีสถิตย์นรากร, 2563) 4. นำเครื่องมือที่ผ่านความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้กับประชาชนข้าราชการที่ไม่ถูกเลือกให้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน ที่กลุ่มประชาชนในเขตจังหวัดสกลนคร แล้วนำมาหาความเชื่อมั่น ที่มีระดับความเชื่อมั่นตั้งแต่ .84 ขึ้นไป 5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้ และปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยต่อไป

2.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ออกเป็น 1 ส่วน คือ การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง เพื่อใช้สำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึกเสริมการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อต้องการให้ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับพุทธจริยศาสตร์ประยุกต์เพื่อบูรณาการต่อต้านการทุจริตนโยบายในเขตจังหวัดอุดรธานี ใช้สำหรับการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์เชิงลึก 1. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากหนังสือเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พร้อมวิเคราะห์เป็นข้อมูลคำถามเพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบในเรื่อง การนำเสนอแนวปฏิบัติในการนำพุทธจริยศาสตร์มาบูรณาการนโยบายต่อต้านการทุจริต 2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาวางโครงสร้างแบบสัมภาษณ์ โดยกำหนดขอบเขตเนื้อหาครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามกรอบแนวคิดของการวิจัยและขอคำแนะนำจากที่ปรึกษา เพื่อความสมบูรณ์ในประเด็นและเนื้อหาในแบบสัมภาษณ์ยิ่งขึ้น 3. ผู้วิจัยและคณะได้ร่วมการพัฒนาแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยยิ่งขึ้นและใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลและข้อเท็จจริงที่

จะนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ในลำดับต่อไป 4. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างแล้วนำเสนอให้ที่ปรึกษาและนำไปปฏิบัติในภาคสนามต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม 1. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่ผ่านการพัฒนาและปรับปรุงจนมีคุณภาพในระดับที่ยอมรับได้ไปดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง และผู้ช่วยวิจัยซึ่งผู้วิจัยขอความร่วมมือจากประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปอาศัยอยู่ในเขตจังหวัดอุดรธานี ก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยชี้แจงเกี่ยวกับรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การวิจัยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลขั้นตอนและวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนแก่ผู้ช่วยวิจัย 2. การขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามและทำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง 3. ผู้วิจัยได้นำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล นำเสนอผู้นำชุมชนที่อาศัยอยู่ในเขตจังหวัดอุดรธานี เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ 4. แจกจ่ายและเก็บแบบสอบถามจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง เวลาทำแบบสอบถาม 45 วัน 5. รับแบบสอบถามกลับคืน ตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนสมบูรณ์แล้วไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ตามขั้นตอนดังนี้ 1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัย ในลักษณะการวิจัยเอกสาร ได้แก่ ส่วนที่เป็นคำอธิบายจากเอกสาร หนังสือ ตำรา ที่เป็นแนวคิดทฤษฎี รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการนำเสนอแนวปฏิบัติในการนำพุทธจริยศาสตร์มาบูรณาการนโยบายต่อต้านการทุจริต 2. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยประสานงาน เพื่อขออนุญาตกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทางโทรศัพท์แล้วเดินทางไปตามวันเวลาที่นัดหมาย ก่อนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยแนะนำตนเอง สร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้วิจัยกับผู้ถูกสัมภาษณ์ แจ้งวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์แล้วดำเนินการสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่มพูดคุยอย่างเป็นกันเองตามแนวทางการสัมภาษณ์ที่วางไว้ โดยเปิดโอกาสให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้แสดงทัศนะของตนเองอย่างเต็มที่ โดยแยกเป็น 2 กลุ่ม ๆ 6 คน เป็นจำนวน 12 คน

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ทำการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้ 1. การวิเคราะห์ข้อมูล วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 สภาพปัจจุบันทั่วไประดับการประยุกต์ใช้พุทธจริยศาสตร์เพื่อบูรณาการนโยบายต่อต้านการทุจริต โดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่ และร้อยละ 2. การวิเคราะห์ข้อมูล วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 สภาพปัจจุบันทั่วไปการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการนำพุทธจริยศาสตร์ไปบูรณาการนโยบายต่อต้านการทุจริต ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณโดยใช้วิธีการคัดเลือกตัวแปรแบบเป็นลำดับขั้น ทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นด้วย ตัวแปรอิสระ (X) และตัวแปรตาม (Y) ต้องเป็นตัวแปรเชิงปริมาณได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้ประโยชน์ได้ 4 ประการ 1) มีความสัมพันธ์กัน 2) ขนาดความสัมพันธ์มาก 3) ทิศทางความสัมพันธ์เป็นแบบสอดคล้องกัน และ 4) ความแปรปรวนร่วมระหว่างตัวแปรทั้งสองมีมาก ประกอบการอภิปรายผล 3. การวิเคราะห์ข้อมูล วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 นำเสนอแนวปฏิบัติในการนำพุทธจริยศาสตร์มาบูรณาการนโยบายต่อต้านการทุจริต ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาโดยคัดเลือก จำแนกข้อมูล จัดระเบียบข้อมูลให้เป็นระบบ จัดทำบรรณานุกรณข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำข้อมูลไปเขียนเป็นรายงานตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูล ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ภาครัฐ และเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดอุดรธานี จำนวน 2 กลุ่ม ๆ ละ 6 คน รวมทั้งหมดจำนวน 12 คน จำแนกข้อมูล จัด ระเบียบข้อมูลให้เป็นระบบ จัดทำบรรณานุกรณข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำข้อมูลไปเขียนเป็นรายงานตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบการสัมภาษณ์เชิงลึกประเด็นการสัมภาษณ์ ได้แก่ 1) ด้านการประยุกต์ใช้พุทธจริยศาสตร์ในการกำหนดนโยบายภาครัฐ 2) ด้านการประยุกต์ใช้พุทธจริยศาสตร์ในการนำนโยบายภาครัฐไปปฏิบัติ และ 3) ด้านการประยุกต์ใช้พุทธจริยศาสตร์ในการติดตามและประเมินผล

การเก็บรวบรวมข้อมูล 1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัย ในลักษณะการวิจัยเอกสาร ได้แก่ ส่วนที่เป็นคำอธิบายจากเอกสาร หนังสือ ตำรา ที่เป็นแนวคิดทฤษฎี รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการนำเสนอแนวปฏิบัติในการนำพุทธจริยศาสตร์มาบูรณาการนโยบายต่อต้านการทุจริต 2. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยประสานงาน เพื่อขออนุญาตกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทางโทรศัพท์ แล้วเดินทางไปตามวันเวลาที่นัดหมาย ก่อนการสัมภาษณ์ผู้วิจัย แนะนำตนเอง สร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้วิจัยกับผู้ถูกสัมภาษณ์ แจ้งวัตถุประสงค์การของการสัมภาษณ์ แล้วดำเนินการสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่มพูดคุยอย่างเป็นกันเองตามแนวทางการสัมภาษณ์ที่วางไว้ โดยเปิดโอกาสให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้แสดงทัศนะของตนเองอย่างเต็มที่ โดยแยกเป็น 2 กลุ่ม ๆ จำนวน 6 คน เป็นจำนวน 12 คน ใช้เวลาในการสนทนากลุ่ม 60 นาที มีการจด บันทึก และบันทึกเสียง

การวิเคราะห์ข้อมูล 1. นำเสนอแนวปฏิบัติในการนำพุทธจริยศาสตร์มาบูรณาการนโยบายต่อต้านการทุจริต ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาโดยคัดเลือก และจำแนกข้อมูล จัดระเบียบข้อมูล ให้เป็นระบบ จัดทำบรรณานุกรณข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำข้อมูลไปเขียนเป็นรายงานตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยต่อไป 2. การวิเคราะห์ เอกสาร หนังสือ ตำรา โดยการทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการนำเสนอแนวปฏิบัติในการนำพุทธจริยศาสตร์มาบูรณาการนโยบายต่อต้านการทุจริตและสังเคราะห์ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มาเป็นกรอบแนวคิด ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยใช้การสรุปความและการตีความและนำเสนอข้อมูลโดยการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 สภาพทั่วไปของการประยุกต์ใช้พุทธจริยศาสตร์เพื่อบูรณาการนโยบายต่อต้านการทุจริตในจังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า

ตาราง 1 สภาพทั่วไปของการประยุกต์ใช้พุทธจริยศาสตร์เพื่อบูรณาการนโยบายต่อต้านการทุจริตในจังหวัดอุดรธานี

การประยุกต์ใช้พุทธจริยศาสตร์เพื่อบูรณาการนโยบาย	$\bar{x}$	S.D.	ระดับการพัฒนา
ด้านการกำหนดนโยบายของรัฐบาล	3.06	.56	ปานกลาง
ด้านการดำเนินนโยบายของรัฐบาล	3.04	.53	ปานกลาง
ด้านการติดตามและประเมินผล	3.10	.56	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.02	.46	ปานกลาง

จากตาราง 1 สภาพทั่วไปของการประยุกต์ใช้พุทธจริยศาสตร์เพื่อบูรณาการนโยบายต่อต้านการทุจริตในจังหวัดอุดรธานี (ภาพรวม) พบว่า ภาพรวม ส่วนใหญ่เห็นว่าสภาพทั่วไปของการประยุกต์ใช้พุทธจริยศาสตร์เพื่อบูรณาการนโยบายต่อต้านการทุจริตอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x}=3.02$, $S.D=.46$) พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x}=3.10$, $S.D=.56$) ด้านการกำหนดนโยบายของรัฐบาลอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x}=3.06$, $S.D=.56$) และด้านการดำเนินนโยบายของรัฐบาลอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x}=3.04$, $S.D=.53$) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ที่ 2 วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการนำพุทธจริยศาสตร์ไปบูรณาการนโยบายต่อต้านการทุจริต ผลการวิจัยพบว่า

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ถดถอยพหุคูณปัจจัยที่มีผลต่อการนำพุทธจริยศาสตร์ไปบูรณาการนโยบายต่อต้านการทุจริตในจังหวัดอุดรธานี

ลำดับตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือก	B	S.E.	Beta	t	P-value	Collinearity Statistics	
						Tolerance	VIF
ค่าคงที่	.633	.098		6.475	.000	.441	.826
การมีส่วนร่วมของประชาชน X_1	.381	.013	.493	19.230	.000*	.229	.281
ความพึงพอใจในนโยบาย X_2	.299	.032	.438	10.968	.000*	.289	.415
แรงจูงใจในการบรรลุผล X_3	.067	.024	.178	2.790	.066	.020	.114
บทบาทของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจังหวัด X_4	.117	.017	.505	7.081	.436	.085	.150
บทบาทของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน X_5	.156	.023	.026	2.370	.088	.098	-.009

$SE_{est} = \pm 0.07726$ $R = .795$; $R^2 = .701$; $Adj. R^2 = .798$; $F = 395.688$; $p\text{-value} = 0.01$

จากตาราง 2 พบว่า ตัวแปรปัจจัยที่มีผลต่อการนำพุทธจริยศาสตร์มาบูรณาการนโยบายต่อต้านการทุจริต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ การมีส่วนร่วมของประชาชน ความพึงพอใจในนโยบาย บทบาทของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ตัวทำนายในคะแนนดิบ (b) เท่ากับ .381, .299, และ.156 ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ที่ 3 นำเสนอแนวปฏิบัติในการนำพุทธจริยศาสตร์มาบูรณาการนโยบายต่อต้านการทุจริตในจังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า

แนวปฏิบัติในการนำพุทธจริยศาสตร์มาบูรณาการนโยบายต่อต้านการทุจริต ควรสร้างการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติหน้าที่โดยมีหลักพุทธจริยธรรมเป็นคุณธรรม โดยการบูรณาการนโยบายสาธารณะใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาให้ครอบคลุมนโยบายทุกระดับ จัดให้หน่วยงานนำไปปฏิบัติอย่างจริงจังเพื่อให้เจ้าหน้าที่ตระหนักถึงการปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล กำหนดตัวชี้วัดมาตรฐานหรือเกณฑ์ในการประเมินนโยบายสาธารณะบนพื้นฐานของคุณธรรมและความโปร่งใส

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า การประยุกต์ใช้พุทธจริยศาสตร์เพื่อบูรณาการนโยบายต่อต้านการทุจริตในจังหวัดอุดรธานี (ภาพรวม) พบว่า ภาพรวม ส่วนใหญ่เห็นว่าสภาพทั่วไปของการประยุกต์ใช้พุทธจริยศาสตร์เพื่อบูรณาการนโยบายต่อต้านการทุจริตอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.02$, S.D=.46) พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.10$, S.D=.56) ด้านการกำหนดนโยบายของรัฐบาลอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.06$, S.D=.56) และด้านการดำเนินนโยบายของรัฐบาลอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.04$, S.D=.53) ตามลำดับ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดิฐภัทร บวรชัย (2562) ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ตำรวจกรณีศึกษาระดับสถานีตำรวจ ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบของข้าราชการตำรวจระดับสถานีโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($X= 3.67$, S.D. = 0.75) สาเหตุของการทุจริตประพฤติมิชอบ สรุปได้แก่ ตอบแทนผู้มีพระคุณ ยอมรับการทุจริตเป็นเรื่องปกติ คิดว่าไม่มีใครจับได้ ขาดความซื่อสัตย์สุจริต คຸ້ມคຸ້ມที่จะเสี่ยง ความโลภไม่รู้จักพอ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน ความเคยชิน คิดว่าใคร ๆ ก็ทำกัน จิตใจไม่เข้มแข็ง ต้องการความร่ำรวย ไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณ ยกย่องคนมั่ง ก็ทำกัน จิตใจไม่เข้มแข็ง ต้องการความร่ำรวย ไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณ ยกย่องคนมั่งมีผู้มีอำนาจ

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการนำพุทธจริยศาสตร์มาบูรณาการนโยบายต่อต้านการทุจริต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ การมีส่วนร่วมของประชาชน ความพึงพอใจในนโยบาย บทบาทของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ตัวทำนายในคะแนนดิบ (b) เท่ากับ .381, .299, และ .156 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติ สัตร์ตัน (2564) ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบการทุจริตคอร์รัปชันและปัจจัยที่ส่งผลต่อการทุจริตคอร์รัปชันในองค์กรภาครัฐ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการทุจริตคอร์รัปชันและประพฤติมิชอบในองค์กรภาครัฐ ได้แก่ ปัจจัยภายนอก คือ ระบบการตรวจสอบภายในมีการแทรกแซงและใช้อำนาจของนักการเมือง การบริหารงานของรัฐ การเป็นแบบอย่างของผู้นำ และกระบวนการบังคับใช้กฎหมาย และปัจจัยภายใน คือ ความซื่อสัตย์สุจริต โอกาสและแรงจูงใจ พฤติกรรมการลอกเลียนแบบ ค่านิยมส่วนบุคคล และทัศนคติต่อการทุจริตคอร์รัปชัน

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า ควรสร้างการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติหน้าที่โดยมีหลักพุทธจริยธรรมเป็นคุณธรรม โดยการบูรณาการนโยบายสาธารณะใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาให้ครอบคลุมนโยบายทุกระดับ จัดให้หน่วยงานนำไปปฏิบัติอย่างจริงจังเพื่อให้เจ้าหน้าที่ตระหนักถึงการปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล กำหนดตัวชี้วัดมาตรฐานหรือเกณฑ์ในการประเมินนโยบายสาธารณะบนพื้นฐานของคุณธรรมและความโปร่งใส ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะนุช ศรีสรานุกรม (2567) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางป้องกันปัญหาทุจริตคอร์รัปชันในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาทุจริตคอร์รัปชันมักเกิดขึ้นมาจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐนั้นที่ถูกเชื่อมโยงกับการใช้อำนาจอันได้มาจากหน้าที่ความรับผิดชอบ เพื่อ

แสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบจากประชาชนผู้ใช้บริการที่เข้ามาเกี่ยวข้อง ปัญหาทุจริตคอร์รัปชันนับเป็นปัญหาที่หยั่งรากลึกส่งผลกระทบต่อประเทศและระดับความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อองค์กรตำรวจที่เกิดขึ้นเป็นระยะเวลาที่ยาวนานสะสมเรื้อรังเป็นมะเร็งร้ายกัดกินสังคมส่งผลกระทบต่อระบบองค์กร สำหรับตำรวจเป็นเจ้าหน้าที่รัฐทำหน้าที่เกี่ยวข้องอยู่ในกระบวนการบังคับใช้กฎหมายโดยจะทำหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานอยู่ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญามีอำนาจในการจับกุม ตรวจค้น สืบสวน และสอบสวนผู้กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาตำรวจเป็นเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมอันดับแรก ในการปฏิบัติหน้าที่เจ้าหน้าที่ตำรวจใช้ตำแหน่งหน้าที่มาแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบได้ สำหรับแนวทางป้องกัน ด้านเศรษฐกิจและการครองชีพส่งเสริมให้ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความพอประมาณ พอดี ใช้ชีวิตอยู่บนหลักการอย่างมีเหตุผล มีคุณธรรม ด้านระบบบริหารราชการ ปฏิบัติตามแนวทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ดำเนินตามหลักนิติธรรม มีคุณธรรมและความโปร่งใสพร้อมทั้งความรับผิดชอบ และจะต้องมีความคุ้มค่า ด้านสังคมวัฒนธรรมและศีลธรรมดำเนินตามกรอบของประมวลจริยธรรมข้าราชการตำรวจที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้กำหนดไว้แล้วและด้านกฎหมายและวิธีการ เป็นการกำกับดูแลให้เป็นไปตามขั้นตอนของกฎหมายที่ช่วยในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันอยู่ภายใต้การกำกับของคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรมข้าราชการตำรวจ เพื่อให้ตำรวจเป็นผู้ที่มีความเหมาะสมเป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ที่คอยดูแลประชาชนให้ดำเนินชีวิตอยู่อย่างสันติสุขด้วยการปฏิบัติหน้าที่อย่างเที่ยงธรรม

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ศึกษาในเชิงลึกโดยการสัมภาษณ์ถึงรูปแบบวิธีการและนำแบบแผนที่มีโครงสร้างที่ชัดเจนประกอบกับพุทธจริยศาสตร์ประยุกต์เพื่อบูรณาการต่อต้านการทุจริตนโยบายในเขตจังหวัดอุดรธานีแบบมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนมาประยุกต์ใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการนำพุทธจริยศาสตร์ไปบูรณาการนโยบายต่อต้านการทุจริตควรเน้นการขับเคลื่อนที่มีส่วนร่วมขององค์กรต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นการส่งเสริมการใช้หลักพุทธจริยศาสตร์ในการปฏิบัติหน้าที่ให้มีทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

1.3 ศึกษาในการนำเสนอแนวปฏิบัติในการนำพุทธจริยศาสตร์มาบูรณาการนโยบายต่อต้านการทุจริต เกี่ยวการใช้พุทธจริยศาสตร์โดยการประยุกต์ใช้พุทธจริยศาสตร์ในการกำหนดนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติ การประเมินนโยบาย โดยการประยุกต์และการบูรณาการใช้พุทธจริยศาสตร์แบบมีส่วนร่วมทั้งภาคีเครือข่าย ภาครัฐ อย่างมีแบบแผน โครงสร้างและสามารถเข้าถึงสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

2.1 ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ในการใช้พุทธจริยศาสตร์ในการป้องกันปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน ที่ทันสมัยสอดคล้องกับสภาพพื้นที่นั้น ๆ และทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน

2.2 ด้านความพึงพอใจในนโยบาย ควรพัฒนาประสิทธิภาพระบบการบริหารและการใช้พุทธจริยศาสตร์ในการป้องกันปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน ให้มีความสะดวก รวดเร็ว เพื่ออำนวยความสะดวกให้การปฏิบัติหน้าที่เพิ่มมากขึ้นในหน่วยงาน

2.3 ด้านแรงจูงใจในการบรรลุผล ควรศึกษาแรงจูงใจในพุทธจริยศาสตร์ในการป้องกันปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันนโยบายภาครัฐทุกปี เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงระบบการบริหารจัดการบุคลากรองค์กรอย่างจริงจัง

2.4 ด้านบทบาทของ ป.ป.ช.ประจำจังหวัด ควรสร้างความรู้และความเข้าใจในการใช้พุทธจริยศาสตร์ในการป้องกันปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน ให้กับพนักงานภาครัฐอย่างสม่ำเสมอและมีกำกับ ติดตามประเมินผลทุก ๆ ปี

2.5 ด้านบทบาทของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ควรทำหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการใช้พุทธจริยศาสตร์ในการป้องกันปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน ในการบริหารงานบุคคล งบประมาณ ในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน และตรวจสอบการใช้งบประมาณของภาครัฐอย่างจริงจัง

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

3.1 ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพุทธจริยศาสตร์ประยุกต์เพื่อบูรณาการต่อต้านการทุจริตนโยบายเขตจังหวัดอุดรธานี โดยเปลี่ยนขนาดพื้นที่ในการศึกษาวิจัยให้กว้างและขนาดใหญ่ขึ้น เช่นระดับทุกภาคของประเทศไทย หรือเป็นองค์กรปกครองหรือศูนย์งานอื่นๆ

3.2 ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ พุทธจริยศาสตร์ประยุกต์เพื่อบูรณาการต่อต้านการทุจริตนโยบายเขตจังหวัดอุดรธานี ควรใช้หลักธรรมอื่น ๆ ในพระพุทธศาสนา โดยเก็บรวบรวมข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง เพื่อต้องการทราบถึงความคิดเห็นของประชาชนได้อย่างครอบคลุมทุกด้านทุกปัญหา

3.3 ควรศึกษาถึงผลสัมฤทธิ์หลังจากมีการนำพุทธจริยศาสตร์ประยุกต์เพื่อบูรณาการต่อต้านการทุจริตนโยบายภาคในเขตจังหวัดอุดรธานีให้มีประสิทธิผล

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2561). การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กิตติ สัตร์ธน์. (2564). รูปแบบการทุจริตคอร์รัปชันและปัจจัยที่ส่งผลต่อการทุจริตคอร์รัปชันในองค์กรภาครัฐ. วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ. 6(1), 300-314.
- กนกอร บุญมี, ธวัช ทะเพชร และนภรัตน์ พุฒนาถ. (2560). แนวทางการจัดการขยะโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. วารสารสถาบันวิจัยพินิตธรรมมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น, 4(2), 84-98.
- ชนิกานต์ ไสยเกื้อ. (2561). การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครศรีธรรมราช ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558. วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย, 10(1), 132-147.
- ดิฐภัทร บวรชัย. (2560). รูปแบบการป้องกันการทุจริตและประพฤตินิยมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ กรณีศึกษาระดับสถานีตำรวจ. วารสารบริหารการศึกษา มศว, 16(30), 50-62.
- บุญเพ็ง สิทธิวงษา, กนกอร บุญมี และอาทิตย์ แสงเฉวก. (2565). การบริหารจัดการท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ตามแนวชายแดนจังหวัดหนองคายและบึงกาฬ. วารสารสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 5(2), 49-66.

- บุญใจ ศรีสถิตยน์รากูร. (2563). ขนาดอิทธิพลการวิเคราะห์อำนาจการคำนวณขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมโดยใช้โปรแกรม G*Power. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปิยะนุช ศรีสรานุกรม. (2567). แนวทางป้องกันปัญหาทุจริตคอร์รัปชันในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ. วารสารศรีสุวรรณภูมิปริทรรศน์. 2(2), 35–50.
- เศรษฐวิวัฒน์ โชควรรกุล และคณะ. (2561). “แนวทางสร้างค่านิยมต่อต้านการคอร์รัปชันทุกรูปแบบให้กับกลุ่มเยาวชนในจังหวัดนครราชสีมา”. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น, 2(3), 15-16.
- สำนักงาน ป.ป.ช. (2564). ประกาศสำนักงาน ป.ป.ช. เรื่อง การมอบรางวัลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2564.
- Taro Yamane. (1973). Statistics: an introductory analysis. New York: New York: Harper & Row.